

Effectiviteit van het verdachtenverhoor. Een veldstudie naar de relatie tussen verhoortechnieken, de verklaring van verdachten en de aanwezigheid van de advocaat in zware zaken (2017). ^{10.2.e} [redacted] en ^{10.2.e} [redacted], m.m.v. ^{10.2.e} [redacted] en ^{10.2.e} [redacted] (Erasmus School of Law, Rotterdam). Politiewetenschap 95

Doelstelling

Met gebruik van theorieën en *state-of-the-art* onderzoeksmethoden en –technieken kan meer inzicht in en begrip van de interactie worden verkregen die tijdens het verhoor plaatsvindt tussen opsporingsambtenaren en verdachten. De kennis die hiermee wordt verkregen draagt bij aan de behoefte die in de politiepraktijk bestaat aan het verder professionaliseren van het verhoor van verdachten, wat zich kan vertalen in een blijvend effectieve opsporing.

Centrale onderzoeksvraag

In welke mate dragen opsporingsambtenaren met het gebruik van verhoortechnieken bij aan de verklaringen van verdachten van zware misdrijven en welke consequenties heeft de aanwezigheid van de advocaat hiervoor?

Methoden van onderzoek

- literatuurstudie
- observaties van 54 audiovisuele opnamen van verhoren van 9 verdachten in 4 opsporingsonderzoeken
- interviews met 14 opsporingsambtenaren

Uitgevoerd in:

regionale eenheden Rotterdam en Amsterdam

Samenvatting

Er bestaat weinig inzicht in de effectiviteit van het verdachtenverhoor als het gaat om het verkrijgen van zaakgerelateerde en betrouwbare informatie. De aanwezigheid van de advocaat bij het politieverhoor en nieuwe technologische ontwikkelingen bij het verkrijgen van bewijs zouden daarnaast van invloed kunnen zijn op de waarde die het verdachtenverhoor heeft voor het opsporingsonderzoek en in het verlengde daarvan het strafproces. Daarom is een veldstudie uitgevoerd waarin daadwerkelijk uitgevoerde verdachtenverhoren in zware zaken zijn bestudeerd. Het onderzoek heeft als doel inzichtelijk te maken welke verhoorstijlen en -technieken succesvol zijn bij de pogingen om een verdachte een verklaring te laten afleggen of te laten bekennen. Ook wordt nagegaan in hoeverre de aanwezigheid van een advocaat van invloed is op de verhoorstijlen en -technieken en de reacties van de verdachte.

Op basis van een literatuurstudie, 54 letterlijk uitgewerkte verdachtenverhoren en 14 geïnterviewde rechercheurs is een analyse gemaakt van de wijze waarop de verhooruitkomst voortkomt uit de interactie tussen opsporingsambtenaren en de verdachte. Dit heeft een gedetailleerd beeld opgeleverd van de manier waarop verdachtenverhoren worden uitgevoerd, van de manier waarop verdachten daarop reageren en van de consequenties die de aanwezigheid van de advocaat heeft op de interactie tussen opsporingsambtenaren en de verdachte.

De huidige manier van verhoren en de aanwezigheid van de advocaat blijken beperkt van invloed op de informatie die verdachten van zware misdrijven tijdens een politieverhoor prijsgeven. Dit is de belangrijkste conclusie uit dit onderzoek, dat laat zien dat weinig verdachten gedurende het gehele verhoor zwijgen. De uitdaging voor een effectief verdachten-

verhoor is dan ook niet zozeer de verdachte aan het praten te krijgen, maar de verdachte over de zaak te laten praten of de betrouwbaarheid van de verstrekte informatie te onderzoeken. Hiertoe zou het verdachtenverhoor vormgegeven kunnen worden als een open gesprek waarin de beschikbare informatie met de verdachte wordt besproken. De verdachte en advocaat sneller inzage geven in het dossier kan eveneens bijdragen aan een efficiënter verdachtenverhoor.

Uit de resultaten volgt de implicatie dat de gereedschapskist van opsporingsambtenaren moet worden uitgebreid met alternatieve verhoorstijlen. Meer aandacht voor open en neutrale manieren van verhoren waarmee verdachten worden gemotiveerd om hun verhaal te vertellen, lijkt een weg te zijn om het verdachtenverhoor toekomstbestendig te houden.